Конституції України є оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

Таким чином, концептуальний підхід до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів Збройних Сил України полягає у визначенні системи показників, за допомогою яких аналізується результативність витрачання бюджетних коштів. Така система показників не повинна мати великий обсяг інформації, але в свою чергу, бути достатньою для оцінки ситуації та надання рекомендацій для прийняття управлінських рішень.

1. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / колектив авторів (загальна редакція, передмова Ф.О. Ярошенка). – К. : Зовнішня торгівля; УДУФМТ, 2010. – 592 с. 2. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. № 1594. – Режим доступу : http://kmu.gov.ua. 3. Теорія фінансів / за ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К. : ЦУЛ, 2010. – 576 с. 4. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія / за ред. Т.І. Єфименко. Т.3. – К., 2010. – 576 с. 5. Буковинський С.А. Концептуальні підходи до формування перспективного бюджетного плану // Фінанси України . – 2006. – №3. – С. 21-28. 6. Запатріна І.В. Удосконалення програмно-цільового методу планування бюджету / І.В. Запатріна // Наукові праці НДФІ.– 2007. – № 4(41). – С. 14-23. 7. Медведєв Ю.Б., Чімишенко С.М., Чистик О.М. Бюджетування соціальної сфери у Збройних Силах України // Економічний вісник університету ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Григорія Сковороди": Збірник наукових праць. Випуск 9-10. – Переяслав-Хмельницький: ДПУ ім. Григорія Сковороди, 2009. – С. 463-468. 8. Медведєв Ю.Б., Чімишенко С.М., Чистик О.М. Підвищення ефективності виконання бюджетних програм в умовах економічної кризи // Економічний простір: Збірник наукових праць. – №25. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2009. – С.54-62.

Надійшла до редколегії 10.10.12

УДК 336.143

А.І. Сизов, канд. екон. наук,
О.П. Остапенко

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

У статті розглядаються теоретичні основи бюджетної політики як складової фінансової системи держави з її цілями та механізмом реалізації. Також звертається увага на основні напрями реалізації бюджетної політики, що дозволять державі ефективно реагувати на нові виклики, що постають перед Україною.

Ключові слова: бюджет, бюджетна політика, валовий внутрішній продукт, державні видатки, фінансові ресурси.

В статье рассматриваются теоретические основы бюджетной политики как составляющей финансовой системы государства с его целями и механизмом реализации. Также обращается внимание на основные направления реализации бюджетной политики, позволяющие государству эффективно реагировать на новые вызовы, которые стоят перед Украиной.

Ключевые слова: бюджет, бюджетная политика, валовой внутренний продукт, государственные расходы, финансовые ресурсы.

The article examines theoretical foundation of budgetary policy as a component of the financial system of state having its own aims and mechanisms. Attention is also drawn to main areas of budgetary policy that allow Ukraine to respond effectively to new challenges it faces.

Keywords: budget, fiscal policy, gross domestic product, government spending, financial resources.

Досліджуючи фінансову систему та з'ясовуючи її важливість у соціально-економічному розвитку країни, необхідно підкреслити значущість її основної складової – бюджетної системи. Саме вона визначає ритм функціонування фінансів як кровоносної системи держави, забезпечує цільовий характер використання фінансових ресурсів, реалізацію пріоритетів соціально-економічного розвитку.

Бюджету в системі державних фінансів належить центральне місце. Він, як система економічних розподільних відносин, охоплює фактично все суспільство, на відміну від інших ланок фінансової системи, які мають більш обмежене функціонування. Це пов'язано з тим, що бюджет повинен забезпечити виконання державою її основних функцій – управління, оборони, регулювання економіки, соціальної.

Бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду [1].

Суспільне значення бюджету полягає в тому, що за допомогою бюджету досягається вирішення багатьох питань соціального характеру, хоча стан цієї сфери життя суспільства на сьогоднішній день складний. Кризові явища в економіці зумовлюють напружений стан бюджету, недостатність фінансування соціальної сфери, але і в цих умовах державний бюджет залишається головним джерелом підтримання життєвого рівня населення.

Політичне значення бюджету багатогранне і, зокрема, воно полягає в тому, що законодавчий орган затверджує обсяги доходів і видатків бюджету на плановий рік, а тим самим народні представники реалізують волю народу.

Саме внаслідок соціально-економічних і системних суперечностей розвитку держави склались організаційно-правові й економічні передумови формування та розвитку бюджетної системи. Вона стає тим механізмом, із допомогою якого держава в ринковій економіці реалізує свої функції, поєднуючи інтереси держави, окремих територій і різних соціальних груп. Зростання значення й ролі бюджетної системи як складової економіки і фінансової системи держави зумовило виокремлення у фінансовій політиці бюджетної політики з її цілями й механізмом реалізації.

Бюджетна політика являє собою цілеспрямовану діяльність держави щодо регулювання бюджетного процесу, управління збалансованістю бюджету, а також використання бюджетної системи для реалізації завдань економічної політики в країні. Вона служить інструментом регулювання економіки для підтримки певного рівня внутрішнього валового продукту (ВВП), зайнятості населення та соціального забезпечення [6].

Бюджетна політика як елемент фінансової тісно взаємодіє з податковою, грошово-кредитною, інвестиційною та валютною політикою; відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності в країні, що є базою розвитку виробництва та підвищення його ефективності, підтримки підприємницької активності та росту добробуту громадян.

Проблема формування ефективної бюджетної політики полягає в її науковому обґрунтуванні: наскільки вона базується на фундаментальних теоретичних засадах, виходячи з певної фінансової доктрини держави. При її плануванні держава має прагнути забезпечити фінансову та соціальну стабільність в суспільстві, враховуючи сукупність національних, історичних, політич-

© Сизов А.І., Остапенко О.П., 2012

них, соціально-економічних та інших особливостей розвитку держави [6].

Розробка стратегії бюджетної політики передбачає визначення узагальнених контрольних показників, затвердження яких має здійснюватись на вищому урядовому рівні. Помилки в прогнозуванні соціально-економічного розвитку, недооцінка наслідків негативних процесів, що розвиваються в економіці, соціальній та фінансовій сферах, прирікають бюджетне планування на невдачу.

Слід зауважити, що основними проблемами при формуванні бюджетної політики є:

- максимально точне визначення обсягу ВВП, із врахуванням інших макроекономічних показників: рівня інфляції, обсягу виробництва, споживання та нагромадження;
- впровадження науково обґрунтованих розрахунків дохідної бази бюджету (останнім часом вона постійно завищувалась за рахунок необґрунтованих прогнозних обсягів промислового виробництва, коштів від приватизації, платежів від ренти, які фактично не досягалися)

Кожна країна намагається обрати таку бюджетну політику, яка забезпечила б стабільні темпи економічного зростання, необхідні обсяги доходів до бюджету та відповідні позиції національних виробників на світовому й національному ринках. Так, наприклад, США після значних дефіцитів державного бюджету в 1970–90 роки прийшли до профіциту бюджету в 1998-му в розмірі 63,2 млрд. дол. [8].

Бюджетну політику слід розглядати з позиції як соціально-політичного, так і макроекономічного ефекту. Саме такий підхід визначає й дає змогу побачити основні суперечності бюджетної політики, а отже, дати об'єктивну оцінку механізму функціонування бюджетної системи України.

Реалізація в бюджетній політиці популістських гасел, із якими політична сила приходить до влади, негативно впливає на соціально-економічний розвиток у майбутньому. Перед кожним урядом, що прийшов до влади, стоїть дилема: з одного боку, як виконати передвиборчі обіцянки, а з другого – через бюджетну політику здійснити науково обґрунтовані й необхідні реформи в економіці, оптимізувавши рух бюджетних потоків. Тому бюджетна політика кожного уряду повинна забезпечувати макроекономічний ефект, який на момент реалізації, можливо, суперечить економічним інтересам окремих соціальних груп, але в перспективі забезпечить соціально-економічне зростання країни.

В Україні термін, а відповідно й сутність бюджетної політики законодавчо визначаються статтею 10 Господарського кодексу України, згідно з якою бюджетна політика – це політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій у народне господарство, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу [2].

Загальною метою бюджетної політики є поєднання економічних інтересів усіх суб'єктів системи фінансових відносин. При цьому реалізація бюджетної політики має поєднувати досягнення тактичних і стратегічних цілей. Тактичні цілі бюджетної політики пов'язані з реалізацією щорічних бюджетів та конкретизуються у збалансованості доходів і видатків бюджету, їх взаємозв'язку з динамікою макроекономічних показників, що в кінцевому підсумку забезпечує реалізацію закону про Державний бюджет на відповідний рік.

Бюджетна політика, як всяка державна, включає адміністративно-правові й економічні інструменти механізму реалізації і впливу на ефективність перерозподілу й використання фінансових ресурсів держави.

До адміністративно-правових інструментів відносять ті законодавчо визначені норми, які регламентують перерозподіл грошових доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності, а також фінансування видатків через бюджетний механізм. Як правило, ці норми в більшості країн стандартизовані на довгостроковий період чинною законодавчою базою та якщо й підлягають корекції, то тільки після певної процедури суспільного обговорення й узгодження.

До економічних інструментів механізму бюджетної політики відносять:

1) оптимізація структури доходів бюджету;
2) оптимізація структури видатків бюджету;
3) зміна політики міжбюджетних відносин;
4) дефіцит бюджету й державний кредит.

Даний інструментарій згідно з чинним законодавством може щорічно застосовуватися при формуванні й реалізації бюджетного процесу, адаптуючи бюджетну політику до реальної економічної ситуації у країні. Таким чином, бюджетну політику можна використовувати як ефективний механізм впливу на макроекономічні процеси в цілому. Тобто реалізація економічних інструментів бюджетної політики повинна забезпечувати макроекономічний ефект, а з позицій бюджетної стратегії – довгострокову динаміку стабільності соціально-економічного розвитку.

Основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний період є одним із основних документів на стадії підготовки проекту Державного бюджету України. Суть його полягає у визначенні органом законодавчої влади головних завдань бюджетної політики на наступний бюджетний рік.

Проект Основних напрямів бюджетної політики України на наступний бюджетний період розробляє Міністерство фінансів України спільно з іншими центральними органами виконавчої влади. Він ґрунтується на прогнозних і програмних документах економічного та соціального розвитку і містить положення щодо:

1) основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України (із зазначенням показників номінального і реального обсягу валового внутрішнього продукту, індексів споживчих цін та цін виробників, офіційного обмінного курсу гривні у середньому за рік та на кінець року, рівня безробіття);

2) основних завдань бюджетної політики, зокрема граничного обсягу дефіциту (профіциту) державного бюджету, частки прогнозного річного обсягу валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через зведений бюджет України, граничного обсягу державного боргу,встановлення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та рівня його забезпечення;

3) пріоритетних завдань податкової політики;

4) реалізації пріоритетних державних (цільових) програм;

5) взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами, включаючи обґрунтування питомої ваги місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України;

6) інших питань, необхідних для складання проекту закону про Державний бюджет України.

Цей проект Міністерство фінансів до 20 березня року, що передує плановому, подає на розгляд Кабінету Міністрів України. Останній, у свою чергу, не пізніше 1 квітня року, що передує плановому, розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і у триденний строк подає

до Верховної Ради України, яка його розглядає за спеціальною процедурою, визначеною Регламентом Верховної Ради України.

Народні депутати і комітети Верховної Ради України розробляють свої пропозиції щодо Основних напрямів бюджетної політики і надсилають їх до комітету, до предмета відання якого належать питання бюджету (Комітет з питань бюджету), не пізніше, ніж за три дні до розгляду питання щодо Основних напрямів на засіданні Верховної Ради України. Даний комітет узагальнює пропозиції, що надійшли, і готує проект постанови Верховної Ради України про схвалення або взяття до відома Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період.

Зміст проекту Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період складають пропозиції Кабінету Міністрів України з питань, перерахованих у частині 4 статті 33 Бюджетного кодексу України. При цьому враховують, що:

1) Граничний розмір дефіциту (чи профіциту) Державного бюджету України визначається у відсотках до загального обсягу Державного бюджету України. Але в останні роки для розрахунку цього показника використовується методика Міжнародного валютного фонду, яка передбачає обчислення дефіциту Державного бюджету України у відношенні до прогнозованого річного обсягу валового внутрішнього продукту.

2) Граничний розмір державного боргу та гарантій визначено ст. 18 Бюджетного кодексу України, а розміри на відповідний рік встановлюються Законом про Державний бюджет України. Величина основної суми державного боргу не повинна перевищувати 60 відсотків фактичного річного обсягу валового внутрішнього продукту України.

3) Розпорядники бюджетних коштів – бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

4) Захищені видатки бюджету – це видатки Державного бюджету України, обсяг яких не може змінюватися при проведенні скорочення затверджених бюджетних призначень (перелік захищених видатків Державного бюджету України визначається у ч. 2 ст. 55 Бюджетного кодексу України).

Профіцит Державного бюджету України може утворитись в залежності від пропозицій Кабінету Міністрів України. Профіцит бюджету являє собою перевищення доходів бюджету над його видатками. Згідно ст. 14 Бюджетного кодексу України профіцит бюджету затверджується виключно з метою погашення боргу та забезпечення збереження встановленого розміру оборотного залишку бюджетних коштів (частина залишку коштів загального фонду будь-якого бюджету, яка формується на початок планового бюджетного періоду з метою покриття тимчасових касових розривів; вона встановлюється в розмірі не більше 2 відсотків планових видатків загального фонду бюджету) [5].

Велике значення має такий показник проекту Державного бюджету України, як частка прогнозованого річного обсягу валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через зведений бюджет України. Цей показник відображає роль бюджетної системи України у розподілі валового внутрішнього продукту. Розвинені країни світу не прагнуть до збільшення цього показника, намагаючись досягнути його найменшого і оптимального розміру.

Одним із показників, які подаються Кабінетом Міністрів України, є обґрунтування і розмір розрахунків питомої ваги обсягу міжбюджетних трансфертів у видатках Державного бюджету України, і коефіцієнти вирівнювання для місцевих бюджетів. Цей показник відображає ту суму коштів, яка перераховується із Державного бюджету України до місцевих бюджетів у зв'язку із тим, що власних коштів їм не вистачає. Зменшення цього показника пов'язується із широким колом заходів держави по зміцненню місцевих бюджетів.

Прийняття Державного бюджету України, як правило, супроводжується внесенням змін до чинного законодавства України. Основу цих змін складають пропозиції Кабінету Міністрів України, закладені в Основних напрямах бюджетної політики, зокрема, щодо встановлення нового розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та рівня його забезпечення, визначення чи зміни нових пріоритетних завдань податкової політики, а також визначення державних (цільових) програм, пріоритетних для реалізації в наступному бюджетному періоді.

Згідно із ст. 100 Конституції України Рада Національного банку України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням. Згідно ст. 9 Закону України "Про Національний банк України" Рада Національного банку України відповідно до загальнодержавної програми економічного розвитку та основних параметрів економічного і соціального розвитку України до 15 вересня розробляє Основні засади грошово-кредитної політики і вносить їх Верховній Раді України для інформування.

Верховна Рада України приймає постанову про схвалення або взяття до відома Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період не пізніше 1 червня року, що передує плановому, або першого наступного за цією календарною датою дня пленарних засідань Верховної Ради України [5].

Звертаємо увагу, що під час представлення проекту Закону про Державний бюджет України в Верховній Раді України Міністр фінансів України доповідає, зокрема, про відповідність проекту цього Закону Основним напрямам бюджетної політики на наступний бюджетний період та пропозиціям Верховної Ради України до них, які викладено у згадуваній постанові.

Одночасно із схваленням Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період Верховна Рада України затверджує кошторис видатків на здійснення власних повноважень на наступний рік.

В умовах наростання ризиків погіршення економічної ситуації у світі, що знизить потужність зовнішніх чинників економічного зростання України, бюджетна політика в середньостроковій перспективі має стати інструментом реалізації внутрішнього потенціалу зростання. Реформування бюджетної системи має бути продовжено відповідно до Програми економічних реформ на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава" та включати як імплементацію нових рішень, так і роботу щодо коригування рішень, ухвалених під час реалізації першого етапу реформ. Основними завданнями, реалізація яких має стати пріоритетом за нинішньої економічної ситуації в країні, є:

- підвищення ефективності державних видатків;
- підвищення ефективності та продуктивності державних інвестицій;
- запровадження механізмів стримування необґрунтованого підвищення видатків соціального спрямування;
- розширення фінансової бази місцевих органів влади;
- запровадження системи збалансованих автономних фондів сектору державних фінансів;
- формування інституційної платформи для реалізації боргової політики;
- підвищення ефективності боргової політики.

За сприятливої економічної ситуації, відсутності форс-мажорних обставин і виконання (перевиконання) дохідної частини бюджету, в 2013 р. бюджет отримає суттєві фінансові ресурси, які можуть стати вагомим чинником стимулювання економічної активності та підвищення рівня соціального захисту населення. Разом з тим, 2013 р. є останнім перед радикальним зниженням ставок податків, тому додатковий фінансовий ресурс необхідно використати таким чином, щоб отримати максимальний економічний ефект і вирішити найбільш нагальні та важливі завдання. З 2014 р. фінансові можливості уряду в цьому напрямі будуть обмежені.

Отримані додаткові фінансові ресурси в 2013 р. в обґрунтованій пропорції мають бути спрямовані на зменшення дефіциту бюджету і боргового навантаження на економіку, збереження високого рівня інвестиційних видатків зведеного бюджету, підвищення соціальних стандартів і збільшення видатків на соціальні проекти, інвестиції в проведення реформ.

Враховуючи наявність значних ризиків сповільнення економічної динаміки, які можуть перейти в активну фазу, при формуванні стратегії бюджетно-податкової політики на 2013 р. слід розробити превентивний пакет заходів, впровадження яких дозволить стримати розростання дисбалансів в системі державних фінансів України. Окрім раціоналізації видатків, бюджетна політика має містити низку фіскальних заходів, що забезпечать у випадку необхідності додаткове зростання бюджетних доходів без посилення фіскального навантаження на доходи незаможних верств населення і діяльність технологічних галузей економіки.

Зростання доходів бюджету без створення значних перешкод для економічного розвитку і продукування негативних соціальних імпульсів можна отримати за рахунок таких заходів: посилення фіскального навантаження на господарську діяльність, пов'язану з експлуатацією природних ресурсів; розширення переліку корисних копалин, за видобування та реалізацію яких справляється рента; поглиблення прогресії податку на доходи фізичних осіб; відмова від зниження ставки ПДВ з 20 до 17 %; запровадження підвищеної ставки ПДВ в розмірі 23 % на товари розкоші; розширення групи підакцизних товарів; підвищення ставок податку на нерухомість; посилення боротьби з мінімізацією оподаткування та ухиленням від сплати податків; підвищення ефективності процедур державних закупівель [9].

Подальші реформи мають бути логічним продовженням попередніх трансформацій і спрямовуватися на такі стратегічні цілі:

- збільшення обсягу надходжень від власних джерел місцевих бюджетів;
- зменшення фінансової залежності місцевих бюджетів від державного бюджету;
- підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів;

Отже, сучасний розвинений ринок, вимагає дієвої бюджетної політики у напрямку побудови бюджетних відносин і бюджету у залежності від видатків. Обсяг бюджету визначається передусім функціями держави. Реалізація такого підходу має здійснюватися за умови науково обґрунтованої бюджетної політики яка базується на реальних макроекономічних показниках соціального та економічного розвитку держави та дозволяє забезпечити дієвий механізм подолання кризових явищ в економіці та підвищення рівня життя держави.

1. Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1329892831292624. 2. Господарський кодекс Українивід 16 січня 2003 року № 436-IV. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1347370282199153. 3. Про Основні напрями бюджетної політики на 2013 рік : Постанова Верховної Ради України від 22.05.2012 р. № 4824-VI. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4824-17. 4. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава : Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки від 02.06.2010 р. – Режим доступу : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf. 5. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Теліпко В.Е., Овчаренко А.С., Панасюк С.А. (За заг. ред Азарова М.Я.) – К:, Центр учбової літератури, 2010. – 480 с. 6. Бюджетна система України / Фещенко Л.В., Проноза П.В., Кузьминчук Н.В.: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2008 – 440 с. 7. Гєєць В.М. Посткризові перспективи та проблеми розвитку економік України й Росії (макроекономічний спектр) // Фінанси України – 2011. – №2, С.11 – 23. 8. Лютий І.О. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави // Фінанси України – 2009. – №12. С.13 – 19. 9. Бюджетна політика в Україні в умовах ризиків сповільнення економічної динаміки : [аналітична доповідь]. – К.: НІСД, 2012. – 25 с.

Надійшла до редколегії 10.10.12

УДК 336.144

С.М. Чімишенко, канд. екон. наук

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ЖИТЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

У статті проведений аналіз діючого механізму бюджетного фінансування забезпечення військовослужбовців житлом та висвітлено нові погляди на можливі шляхи його удосконалення через запровадження іпотечно-накопичувальної системи житлового забезпечення військовослужбовців.

Ключові слова: житлове забезпечення, бюджетні ресурси, ефективність використання бюджетних коштів, іпотечно-накопичувальна система, соціальний захист військовослужбовців.

В статье проведен анализ действующего механизма бюджетного финансирования обеспечения военнослужащих жи-фоном и освещены новые взгляды на возможные пути его совершенствования путем внедрения ипотечно-накопительной системы жилищного обеспечения военнослужащих.

Ключевые слова: жилищное обеспечение, бюджетные ресурсы, эффективность использования бюджетных средств, ипотечно-накопительная система, социальная защита военнослужащих.

The article is devoted to analyze current budget financing mechanism of serviceman housing support and to highlight the new ways of its improvement through the introduction of mortgage-accumulative system of serviceman housing.

Keywords: housing support, budget resources, efficiency of budgetary funds, mortgage-accumulative system, servicemen social protection.

Військова служба в Україні є специфічним різновидом державної служби, яка відрізняється своєю жорсткою регламентацією, наслідком якої є часткове обмеження військовослужбовців в правах і свободах. Таке становище передбачене Конституцією України і передбачає певні заходи стимулювання військової служби, які повинні компенсувати втрату військовослужбовцями певних можливостей і зацікавлювати молодь до вибору військової професії. Про це йдеться, зокрема, у статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (далі – Закон), в якій визначено, що держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відпо-

© Чімишенко С.М., 2012